

CÁC THAO TÁC TRONG BIÊN TẬP BÁO, TẠP CHÍ

NGUYỄN HỮU THỨC

Email: huuthuc55@gmail.com

Trường ĐHSP Nghệ thuật Trung ương

THE MANIPULATIONS IN NEWSPAPER AND MAGAZINE EDITING

TÓM TẮT ↔ ABSTRACT

Biên tập nâng cao chất lượng tin bài cho mỗi số báo, tạp chí là vấn đề được các tòa soạn báo quan tâm hàng ngày. Đội ngũ biên tập viên thực hiện việc biên các tác phẩm báo chí có tính cá nhân thành các tác phẩm báo chí mang tính xã hội, giới thiệu đến đông đảo công chúng, nhằm nâng cao chất lượng các tác phẩm báo chí đạt mức tối đa. Quy trình biên tập báo chí được cụ thể thành các thao tác như: Xác định chủ đề trọng tâm, xây dựng đề tài; Đặt người thực hiện, phân công phóng viên thực hiện tin bài; Lựa chọn tin bài để biên tập; Tiến hành biên tập bản thảo; Sắp xếp, trình bày tin bài; Đưa bản thảo gốc đi in, theo dõi in; Phát hành và hậu kiểm tin bài. Hiểu và nắm vững các thao tác trên chính là góp phần để mỗi biên tập viên nâng cao tính chuyên nghiệp trong biên tập báo chí.

Từ khóa: Biên tập, biên tập tin bài báo chí, thao tác trong biên tập báo chí

Editing to improve the quality for each issue of newspapers and magazines is a matter of daily concern for publishers. The editorial team transforms personal journalistic works into social journalistic works, introduced to the public, in order to improve the quality of journalistic works to the maximum level. The press editing process is specifically divided into manipulations such as: Determining key topics, developing topics; Set people to make, assign reporters to carry out news stories; Select articles to edit; Conduct manuscript editing; Organize and present articles; Send the original manuscript to print, follow up the printing; Publishing and post-checking articles. Understanding and mastering the above operations is to contribute improving professionalism for each editor in editorial journalism.

Keywords: Editing, editing press articles, manipulation in press editing

Báo chí có vai trò rất quan trọng trong đời sống xã hội. Có nhà nghiên cứu cho rằng báo chí là cơ quan quyền lực thứ tư sau cơ quan lập pháp, hành pháp và tư pháp. Để báo chí có uy tín đối với công chúng, tin bài phải có tính thời sự, nhận được sự quan tâm của công chúng và đúng tôn chỉ mục đích của cơ quan, đơn vị báo chí. Việc biên tập nâng cao chất lượng tin bài cho mỗi số báo, tạp chí là vấn đề được các tòa soạn báo coi trọng hàng ngày.

Biên tập là việc rà soát, hoàn thiện nội dung, hình thức bản thảo để xuất bản. Trên cơ sở kế hoạch xuất bản được giao, đội ngũ biên tập viên thực hiện việc biến các tác phẩm báo chí có tính cá nhân thành các tác phẩm báo chí mang tính xã hội giới thiệu đến đông đảo công chúng, hiểu theo nghĩa đơn thuần đây là công đoạn đọc, xem và xử lý bản thảo các tác phẩm báo chí do phóng viên, cộng tác viên thực hiện, nhằm nâng cao chất lượng các tác phẩm báo chí đạt mức tối đa. Để thực hiện tốt điều trên, biên tập viên phải chăm sóc các tác phẩm báo chí xuyên suốt quá trình từ sự kiện đến công chúng đọc, nghe, nhìn báo.

Luật Báo chí 2016 phân loại báo chí gồm 4 loại hình: Báo in, báo nói, báo hình, báo điện tử. Như vậy, mỗi loại hình báo chí, tùy vào phương thức truyền thông có những đặc trưng riêng, đòi hỏi những kỹ năng biên tập khác nhau. Tuy nhiên, nhìn một cách tổng thể, chúng ta vẫn nhận thấy một quy trình các thao tác trong biên tập báo, tạp chí như sau:

1. Xác định chủ đề trọng tâm, xây dựng đề tài cho mỗi số báo, tạp chí

Đây là công việc của cả ban biên tập. Ban biên tập họp các cán bộ biên tập thông báo Kế hoạch xuất bản tờ báo, tạp chí, nêu rõ chủ trương của lãnh đạo cấp trên, của cơ quan, đơn vị báo chí về nội dung của số báo, tạp chí sắp xuất bản. Trên cơ sở đó, ban biên tập thảo luận đưa ra các đề tài liên quan đến các lĩnh vực cần khai thác để thể hiện được chủ đề trọng tâm đặt ra. Căn cứ vào vấn đề đặt ra lựa chọn hình thức tin hay bài cho phù hợp.

Luật Báo chí 2016 quy định: “Tác phẩm báo chí là đơn vị cấu thành nhỏ nhất của sản phẩm báo chí.

EDUCATION

có nội dung độc lập và cấu tạo hoàn chỉnh, gồm tin, bài được thể hiện bằng chữ viết, âm thanh hoặc hình ảnh” [4, tr.9].

Thuật ngữ tin, hay còn gọi là tin tức, dùng trong hoạt động truyền thông, báo chí, để chỉ một sự kiện, sự việc nào đó có tính mới. Tính mới ở đây có thể là: Sự việc mới xảy ra. Sự việc tuy xảy ra đã lâu, nhưng chưa có nhiều người biết, nay được báo chí phát hiện và đăng tin bài phản ánh. Sự việc đã xảy ra từ lâu, nổi tiếng, nhiều người đã biết, nay có tình tiết mới. Hình thức thể hiện ngắn gọn, súc tích, rõ ràng.

Bài báo cũng phải có tính mới của sự kiện, vấn đề có thực xảy ra trong cuộc sống hằng ngày, mang tính thời sự, có ý nghĩa xã hội, nhưng người làm báo không chỉ dừng ở phản ánh khách quan, chân thật sự kiện, vấn đề được công chúng quan tâm mà có phân tích, bình luận, đánh giá nhằm thông điệp một chủ đề tư tưởng nào đó tới công chúng. Bài có độ dài hơn tin và có khả năng kết hợp nhiều hình thức truyền thông của báo chí (chương trình phát thanh, truyền hình, chuyên trang điện tử).

2. Đặt người thực hiện, phân công phóng viên thực hiện tin bài

Xác định rõ chủ đề của số báo, tạp chí và các đề tài cần khai thác, ban biên tập dự kiến đặt người am hiểu về đề tài thực hiện, cử cán bộ biên tập gặp gỡ, trao đổi nêu vấn đề và thông báo thời gian hoàn thành. Nếu người dự kiến từ chối phải tìm người khác thay thế. Ban biên tập đề xuất lãnh đạo cơ quan báo, tạp chí phân công phóng viên của cơ quan theo dõi chuyên về lĩnh vực phù hợp với đề tài cần khai thác để họ chủ động thực hiện tin bài đặt ra.

Để giảm bớt rủi ro cho phóng viên khi viết bài không trúng, giám bớt thời gian biên tập sau này, biên tập viên cần trao đổi với phóng viên xác định ý tưởng đề bài, phạm vi sáng tạo tác phẩm. Ý tưởng có thể do phóng viên đề xuất, bạn đọc cung cấp, biên tập viên thu thập được, hoặc theo lệnh của ban biên tập... Sự thống nhất định dạng tác phẩm báo chí trước khi làm bài báo giữa phóng viên và biên tập viên sẽ làm giảm hao phí sức lao động cho cả hai.

3. Lựa chọn tin bài để biên tập

Lựa chọn tin bài của các cộng tác viên gửi về phù hợp với nội dung nêu trong kế hoạch xuất bản, tiếp nhận tin bài của phóng viên, cộng tác viên do tòa soạn đặt thực hiện để phân công biên tập viên am hiểu lĩnh vực tin bài phản ánh để biên tập. Đối với các bài chuyên sâu của cộng tác viên gửi đến tạp chí khoa học, ban biên tập chuyển bài viết đó cho ít nhất hai người am hiểu về chuyên môn bài viết để cập để họ phản biện về nội dung. Sau khi được sự nhất trí của các phản biện, ban biên tập phân công một ủy viên biên tập lại

các lỗi, câu từ, thể thức bài viết đó theo quy định của cơ quan báo.

Bước này, biên tập viên xem xét sơ bộ xem những tiêu chí lớn mà tác phẩm báo chí phải thể hiện có đúng kế hoạch xuất bản không? Lưu ý lựa chọn tin bài có nội dung mới, vấn đề thời sự, cập nhật, hình thức thể hiện hấp dẫn, phù hợp với quan điểm của cơ quan, đơn vị báo, tạp chí.

4. Tiến hành biên tập bản thảo

Đây là khâu cốt yếu đảm bảo chất lượng tin bài của tờ báo, tạp chí. Mỗi biên tập viên tiếp nhận tin bài thực hiện biên tập theo kỹ năng biên tập đặt ra đối với tác phẩm báo chí. Biên tập viên xem tin bài thuộc thể loại gì để có kỹ năng biên tập cho phù hợp. Báo chí nói chung có rất nhiều thể loại tin bài phản ánh đời sống xã hội. Khái quát lại có các tin bài như sau: tin văn, tin ngắn, tin sâu, tin dự báo, tin tổng hợp, tin tường thuật, tin ảnh, ảnh minh họa, bài phản ánh, bài ghi nhanh, bài phóng sự, bài điều tra, bài ký báo chí, bài phỏng vấn, chính luận báo chí, bài nghiên cứu, sáng tác văn học, nghệ thuật, ảnh báo chí, tranh báo chí, tranh minh họa, tranh biếm họa... Tùy vào tính chất mỗi thể loại tin bài, biên tập viên biên tập cho phù hợp.

Quy trình biên tập thô: Ở bước này, biên tập viên chủ yếu rà soát phát hiện những sai sót về nội dung, bố cục, ngôn ngữ và ngữ pháp cần sửa chữa, những chỗ cần phải xác minh để đảm bảo thông tin chính xác, thông tin mới và tác phẩm không vi phạm bản quyền. Biên tập viên phối hợp với tác giả để sửa tác phẩm. Công việc đọc, soát, xét ở bước này thường trải qua nhiều vòng đọc: biên tập viên đọc lần 1 (trước khi sửa) đưa ra những nhận xét và trao đổi với tác giả hướng sửa; biên tập viên đọc lần 2 (sau khi sửa), có thể có lần 3 nếu việc sửa chưa đạt. Nhìn chung, tin bài sẽ hoàn chỉnh hơn khi được nhiều biên tập viên xem xét.

Do đặc trưng của mỗi loại hình báo chí trong phản ánh cuộc sống nên mỗi loại hình báo chí tìm cho mình một ngôn ngữ thể hiện riêng nhằm đạt được hiệu quả truyền thông. Tin bài ở báo viết dùng để đọc bằng mắt, độc giả vừa đọc vừa suy ngẫm nên thường tin bài đòi hỏi văn phong phải chuẩn mực ngữ pháp tiếng Việt, từ dùng phải chính xác văn cảnh, bài viết bố cục chặt chẽ có mở đề, kết luận. Tin bài ở báo nói dùng để đọc, âm thanh tác động đến tai người nghe liên tục, không có cơ hội lặp lại. Do vậy, thông tin truyền đạt phải rõ ràng, ngắn gọn, đi thẳng vào chủ đề chính của sự kiện, vấn đề. Tin bài ở báo hình sử dụng hình ảnh kèm lời dẫn, bản đề thông tin đến người xem. Việc lựa chọn hình ảnh, lời nói, người dẫn chương trình thể nào để thành một tác phẩm báo chí truyền hình hoàn chỉnh, hấp dẫn là cả một quá trình làm việc đòi hỏi kinh nghiệm và sự sáng tạo của cả ban biên tập.

EDUCATION

Cả hai loại hình báo nói, báo hình đều phải tính toán sắp đặt thời lượng tin bài trong mỗi chương trình phát sóng sao cho hợp lý, đạt hiệu quả. Báo điện tử có lợi thế dung nạp và lưu trữ được nhiều nguồn thông tin, công bố tin bài không theo định kỳ, lưu trữ được nhiều tác phẩm báo chí đã truyền phát trong chuyên trang trên internet nhưng để thu hút được người đọc, người nghe đòi hỏi tin bài phải luôn luôn cập nhật có tính mới, đúng tôn chỉ, mục đích tờ báo đặt ra. Biên tập viên cần nắm vững đặc thù ngôn ngữ thể hiện ở mỗi loại hình báo chí để biên tập.

Trong các giáo trình giảng dạy về báo chí hiện đại, người ta đưa ra một công thức viết một tin bài báo chí là 5W + H. 5W và H chính là 5 từ viết tắt của các từ tiếng Anh, gồm: What (cái gì đã xảy ra), When (xảy ra khi nào), Where (địa điểm xảy ra), Who (liên quan đến ai), Why (vì sao), How (bao nhiêu).

Đây là khung lý thuyết gợi mở cách viết tin bài đạt chuẩn để người làm báo vận dụng vào hoạt động báo chí. Không nhất thiết khi viết tin bài phải đúng theo thứ tự như trên. Khung lý thuyết này cũng gợi mở cho việc phân tích một tin bài báo chí có đạt chất lượng hay không. Biên tập viên cần vận dụng vào thao tác thẩm định, phân tích, đánh giá, sửa chữa tin bài trong quá trình biên tập, đảm bảo cho nội dung tin bài cung cấp đầy đủ, cụ thể những thông tin cơ bản nhất về sự kiện, sự việc, vấn đề phản ánh.

Biên tập viên phân tích nội dung tin bài xem đã phù hợp với đề tài đặt ra chưa, thể hiện được chủ đề tờ báo, tạp chí yêu cầu chưa, đúng với ngôn ngữ của loại hình báo chí chưa. Nội dung tin bài đạt chất lượng phải đảm bảo các nguyên tắc dưới đây:

- Tính khuynh hướng (tính tư tưởng chính trị): Tính khuynh hướng thể hiện như một nguyên tắc tất yếu và phổ biến trong hoạt động báo chí. Báo chí của ta dưới sự lãnh đạo của Đảng, tự giác đứng trên lập trường tư tưởng giai cấp công nhân, tự giác đấu tranh vì quyền và lợi ích của nhân dân lao động, vì lợi ích chính trị của chính Đảng. Cần lưu ý ở nước ta không có báo chí tư nhân. Điều 4 của Luật Báo chí 2016 khẳng định: “Báo chí ở nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam là phương tiện thông tin thiết yếu đối với đời sống xã hội; là cơ quan ngôn luận của cơ quan Đảng, cơ quan nhà nước, tổ chức chính trị - xã hội, tổ chức chính trị xã hội - nghề nghiệp, tổ chức xã hội, tổ chức xã hội - nghề nghiệp; là diễn đàn của Nhân dân” [4, tr.11]. Báo chí chịu sự lãnh đạo, chỉ đạo trực tiếp của Đảng và quản lý của Nhà nước. Tin bài phải đúng chủ trương, quan điểm, đường lối của Đảng và chính sách, pháp luật của Nhà nước. Như vậy, ban biên tập cần phải bám sát sự chỉ đạo hoạt động báo chí từng tuần, từng tháng để xây dựng kế hoạch xuất bản tờ báo, tạp chí và biên tập tin bài đảm bảo tính tư tưởng chính trị của tờ báo, tạp chí. Ngoài ra, ban biên tập

cần dựa vào quy định những hành vi bị cấm nêu trong Điều 9 của Luật Báo chí 2016 để biên tập tin bài đảm bảo nội dung tư tưởng, tránh vi phạm pháp luật. Biên tập viên xem quan điểm của tác giả có phù hợp với quan điểm của cơ quan, đơn vị báo chí không.

- Tính khách quan, chân thật: phải là nguyên tắc, tiêu chí hàng đầu đảm bảo cho tác phẩm báo chí phản ánh trung thực, có định hướng bản chất các sự kiện liên quan đến tình hình trong nước, quốc tế, tạo sự thấu hiểu, liên kết, đồng thuận xã hội cao trong các tầng lớp nhân dân. Tin bài phải phản ánh đúng sự thật những sự kiện, hiện tượng xảy ra trong đời sống xã hội. Các nhận xét không phù hợp, không xác đáng trong tin bài sẽ được đề nghị thay thế bằng những lời lẽ phù hợp hơn.

- Tính khoa học: Đảm bảo tính lô gích vấn đề đặt ra, có căn cứ lý luận và ý nghĩa thực tiễn.

- Tính thuyết phục, giáo dục: Nội dung thông tin có tác dụng với công chúng, tạo được dư luận xã hội và định hướng dư luận xã hội, sức lan tỏa của thông tin tốt, góp phần xây dựng cuộc sống, con người.

- Tính hấp dẫn: Gây được ấn tượng, cảm xúc thẩm mỹ, thu hút sự chú ý của công chúng.

Sau đó, biên tập viên xem xét việc trình bày bản thảo tin bài trên các phương diện: cách đặt tên, ngôn ngữ thể hiện, cấu trúc, độ ngắn dài của tin bài...

Điều đầu tiên là xem cách đặt tên tiêu đề hay còn gọi là “tít” một tin bài. Tít là một bộ phận cấu thành của tin bài, có vai trò rất quan trọng trong cấu trúc tin bài báo chí. Mục đích tít là thu hút người đọc, kích thích sự tò mò của người đọc để họ đọc tin bài đó. Nếu tít không hay, thiếu tính hấp dẫn, người đọc cảm thấy chán, không muốn xem, cho dù có thể nội dung tin bài hay, có nhiều thông tin giá trị. Việc đặt tít sao cho hay là chuyện không hề dễ dàng, do vậy, biên tập viên có kinh nghiệm biên tập cần trao đổi với tác giả viết tin bài hiểu sâu nội dung tin bài để có một tên tiêu đề tin bài hấp dẫn.

Khi biên tập tin bài gửi về tòa soạn, biên tập viên cần xem xét cấu trúc của tin bài cho phù hợp từng loại tin bài. Về mặt lý thuyết các nhà nghiên cứu báo chí khái quát có một số kiểu cấu trúc như sau:

- Cấu trúc hình tam giác, còn gọi là cấu trúc hình tháp: Đây là cách viết tin bài truyền thống. Mở đầu dẫn dắt gây tò mò, chú ý, sau đó tăng dần ấn tượng để ưu tiên tập trung vào phần cuối tin nêu những thông tin cốt lõi tạo sự bất ngờ.

- Cấu trúc hình tam giác ngược, hay còn gọi là cấu trúc hình tháp ngược: các chi tiết, dữ kiện, số liệu

EDUCATION

quan trọng nhất, có giá trị nhất tức là hạt nhân của tin bài được đưa lên đầu, sau đó, giảm dần giá trị của sự kiện ở phần thân tin bài. Đây là cấu trúc hiện đại, được sử dụng rộng rãi trên các phương tiện truyền thông đại chúng.

- Cấu trúc hình chữ nhật: các chi tiết của tin bài được sắp xếp ngang hàng nhau. Các chi tiết tương đối bình đẳng, độc lập trong tin bài để làm nổi bật sự kiện. Ngôn ngữ thể hiện thường là ngôn ngữ kể, trần thuật.

- Cấu trúc có tính thời gian đơn thuận: trình bày những sự việc xảy ra tiếp nối nhau theo trình tự thời gian trước sau.

- Cấu trúc có tính thời gian đảo ngược: trình bày sự kiện hiện tại liên hệ với sự việc quá khứ để phân tích lý do, sau đó trở lại vấn đề hiện tại và luận về viễn cảnh tương lai.

Biên tập viên xem tin bài mình biên tập thuộc loại cấu trúc nào, từ đó sử dụng kỹ năng biên tập, giảm bớt câu chữ không cần thiết để tin bài rõ thông tin cơ bản, văn phong ngắn, gọn, súc tích, hấp dẫn.

Qua thẩm định, biên tập viên phát hiện những lỗi cần được sửa chữa, trao đổi với tác giả tin bài, nói rõ những đòi hỏi của cơ quan báo chí về nội dung, cách trình bày để tác giả hiểu và cộng tác tích cực nâng cao chất lượng tin bài, đáp ứng yêu cầu của mỗi số báo, tạp chí.

Đối với báo in, những biên tập viên có trình độ nghiệp vụ và kinh nghiệm biên tập sẽ giúp cho tin bài sử dụng từ ngữ một cách chính xác về ngữ pháp, về văn cảnh và còn sửa chữa làm cho lời văn mạch lạc, dễ hiểu. Có trường hợp vấn đề đặt ra trong tin bài mới, hay nhưng tác giả báo chí còn thiếu kinh nghiệm liệt kê cho được cái mới, cái hay của vấn đề thì biên tập viên có nhiệm vụ giúp đỡ tác giả bài viết thay đổi từ ngữ, hình ảnh cho chính xác, sắp xếp lại bố cục tin bài để truyền đạt một cách rõ ràng ý tứ, làm nổi bật nội dung vấn đề, tăng hiệu quả tác động đến người đọc, người nghe, người xem.

- Quy trình biên tập tinh: Ở bước này, biên tập viên chủ yếu sửa lỗi chính tả, vi tính (morat), đề xuất yêu cầu về mặt trình bày hình thức tác phẩm trên trang báo in hoặc báo điện tử để bộ phận thiết kế mỹ thuật kỹ thuật sáng tạo.

5. Sắp xếp, trình bày tin bài trong báo, tạp chí

Ban biên tập căn cứ vào số tin bài dự kiến xuất bản, tiến hành sắp xếp tin bài vào các chuyên mục (báo in), chuyên trang (báo điện tử), chương trình phát sóng (báo nói, báo hình). Lựa chọn thứ tự tin bài, cái nào đặt trước, cái nào đặt sau, vị trí đưa tin quảng cáo.

Sau đó, toàn bộ bản thảo tin bài được chuyển đến họa sĩ trình bày tin bài đó vào từng chuyên mục (báo in), chuyên trang (báo điện tử), chương trình phát sóng (báo nói, báo hình) của tờ báo, tạp chí. Ban biên tập có nhiệm vụ xem xét việc trình bày về mặt mỹ thuật đã đạt yêu cầu chủ đề mỗi số báo, tạp chí đặt ra chưa. Nếu chưa hợp lý, ban biên tập có ý kiến trao đổi với họa sĩ thiết kế, trình bày tin bài để đảm bảo tính tư tưởng và tính hấp dẫn của tờ báo, tạp chí.

Hiện nay nhờ tiến bộ của khoa học công nghệ, mỗi cơ quan báo, tạp chí tự thiết kế các chuyên mục (báo in), chuyên trang (báo điện tử), chương trình phát sóng (báo nói, báo hình), biên tập mỹ thuật tạo nên bản thảo gốc đạt tiêu chuẩn đặt ra để xuất bản. Đó là bản gốc tờ báo, tạp chí để đưa đi in; tin bài gốc đưa vào các chuyên trang báo điện tử để truyền phát trên internet; chương trình gốc dự định phát sóng của báo nói, báo hình. Bản này được ban biên tập xét lại lần cuối, trình người có trách nhiệm của tờ báo, tạp chí duyệt cho xuất bản.

6. Đưa bản thảo gốc đi in, theo dõi in, kiểm tra bản in mẫu

Biên tập viên phối hợp bộ phận thiết kế mỹ thuật và nhà in để hoàn thiện tác phẩm đến khi nộp lưu chiểu.

Đối với báo điện tử, báo nói, báo hình, việc xuất bản tin bài khá thuận lợi nhờ vào các phương tiện công nghệ kỹ thuật hiện đại. Báo in thì khác, sản phẩm của tờ báo, tạp chí phải qua công đoạn in. Bản thảo gốc là bản chuẩn của tờ báo, tạp chí đưa đi in. Ban biên tập có nhiệm vụ theo dõi in đảm bảo tờ báo, tạp chí in ra trung thành với bản thảo gốc chuyên xuống cơ sở in. Biên tập viên được phân công theo dõi bản in thử xem độ đậm nhạt của mực in chữ, độ rõ ràng, sắc nét của hình ảnh (đối với trang in màu), bản in có bị lỗi dính mực, căn chỉnh có sai so với ma kết không.

Bản in đạt chuẩn được coi là bản in mẫu chính thức của cơ sở in, biên tập viên phải đọc lại toàn bộ tin bài xem còn có lỗi về nội dung và hình thức trình bày hay không để tiếp tục sửa. Sau đó, biên tập viên trình bản in mẫu đó đến người có trách nhiệm phê duyệt cho in chính thức.

7. Quyết định phát hành đối với báo in và hậu kiểm tin bài xuất bản

Tờ báo, tạp chí lấy từ cơ sở in về, ban biên tập đọc lại toàn bộ tin bài xem còn có lỗi nào xảy ra trong biên tập và in ấn không. Khi tờ báo, tạp chí in ra đã đảm bảo về nội dung và hình thức, ban biên tập trình tổng biên tập ký quyết định phát hành ấn phẩm tới bạn đọc.

Tác phẩm báo chí được xuất bản gồm tin, bài hoàn chỉnh được thể hiện bằng chữ viết, âm thanh hoặc hình ảnh công bố trong báo chí in, trong các chuyên

EDUCATION

trang của báo điện tử và trong các chương trình phát sóng, phát hình trên các kênh của báo nói, báo hình.

Khi tác phẩm báo chí được công bố, ban biên tập có nhiệm vụ theo dõi xem tin bài còn có lỗi gì không? Công việc này gọi là hậu kiểm. Lắng nghe, tiếp nhận thông tin phản hồi của người đọc, người nghe, người xem để có cách khắc phục sai sót của tin bài, trả lời phản hồi và đánh giá hiệu quả của tin bài qua dư luận xã hội. Việc cải chính trên báo chí thực hiện theo Điều 42, Luật Báo chí 2016.

Như vậy, quy trình biên tập báo chí được cụ thể qua bảy bước thao tác nêu trên. Hiểu và nắm vững những nội dung ở từng thao tác biên tập và vận dụng vào quá trình biên tập tin bài, góp phần để biên tập viên nâng cao tính chuyên nghiệp trong nghiệp vụ biên tập báo chí, cung cấp tin bài đảm bảo tính khuynh hướng, có ý nghĩa xã hội đến đông đảo công chúng.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- 1. Ban Tư tưởng - Văn hóa Trung ương, Hội Nhà Báo Việt Nam (2004), *Tư tưởng Hồ Chí Minh về báo chí cách mạng*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội.**
- 2. Bu-lin-ski, Rô-den-tan (1962), *Công tác biên tập sách báo*, Nxb. Văn hóa-Nghệ thuật, Bộ Văn hóa.**
- 3. Jean – Luc Martin - Lagardette (2003), *Hướng dẫn cách viết báo*, Nxb. Thông tấn, Hà Nội.**
- 4. *Luật Báo chí (2016)*, Nxb. Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội.**
- 5. Dương Xuân Sơn (2015), *Giáo trình lý luận báo chí truyền thông*, Nxb. Giáo dục Việt Nam.**